

INFLUENZA VACCINEREN, WAAROM ÉN HOE MOET HET?

Hanny van Geleuken m.m.v. Marina van de Bunt en Ada Kramer

Regelmatig vaccineren tegen influenza is een must. Maar waarom is het zo belangrijk? En hoe voorkom je besmettingen van deze nare ziekte?

Wat is influenza?

Influenza is een luchtweginfectie, veroorzaakt door een virus. De bovenste luchtwegen zijn ontstoken en soms ook de longen. Elk jaar worden er uitbraken geregistreerd, soms in een lichte vorm en soms ernstiger. In dat laatste geval zijn er vaak bijkomende bacteriële infecties, doordat de afweer van het paard afneemt. Hoe lang je paard ziek is, hangt af van de ernst van de infectie. Een week bij een lichte vorm, meerdere weken als er ook bacteriële infecties om de hoek komen kijken. Het paard kan er behoorlijk ziek van zijn en het is zeer besmettelijk voor andere paarden. De meeste paarden genezen helemaal, maar er zijn ook paarden die er dampigheid aan overhouden.

Vaccineren leidt tot opbouw van afweer tegen een specifieke ziekteverwekker zonder dat het paard ziek wordt

Het virus verspreidt zich via direct contact van het neusslijm, maar gaat ook door de lucht na hoesten en niezen. Dus leuk, die paarden die met elkaar neuzen, maar doe dat liever niet met een 'verkouden' paard. Ook in een omgeving met veel paarden, zoals op een wedstrijd of op een grote stal, loopt je paard het gemakkelijke op. Als niet alle paarden afdoende geënt zijn, is de kans natuurlijk groter dat virussen een paard infecteren. Ook kan je gevaccineerde paard het virus meenemen en het weer thuis op stal overbrengen op een niet of onvoldoende gevaccineerd paard. Je kan dit vergelijken met het overbrengen van virussen bij mensen. Kortom, alle redenen om nauwgezet te werk te gaan en bijvoorbeeld een stal 'op slot' te zetten bij influenza hoe vervelend dat voor de betrokkenen ook mag zijn.

Immunitet na vaccinatie

Als je paard volgens de regels gevaccineerd is, dan is het een bepaalde periode redelijk immuun voor influenza. De antilichamen die door de vaccinatie aangemaakt worden, bereiken na ongeveer drie maanden het hoogste niveau en daarmee is de afweer dan het sterkst. Vervolgens dalen de antilichamen weer langzaam. Over het algemeen wordt aangenomen dat een paard minstens zes maanden beschermd is, dat de bescherming daarna minder wordt

en dat er na negen maanden niet zoveel immunitet meer over is. Hoeveel precies is moeilijk te zeggen, er wordt bij paarden namelijk niet gemeten. Maar men is het er wel over eens dat je paard na negen maanden niet meer volledig beschermd is. Hou daar dus rekening mee als je naar een activiteit gaat.

Regels, vroeger en nu

Vroeger, zeg maar 30 jaar geleden, waren er niet zoveel wedstrijden en activiteiten. Tijdens de zomermaanden ging je hooguit een paar keer ergens heen en in de wintermaanden was er helemaal niet zoveel te doen en vaak had je paard dan 'winterrust'. Als je paard dan na de winter gevaccineerd werd, dan was dat doorgaans voldoende. Tegenwoordig wordt er veel meer gereisd met paarden en ook in de wintermaanden zijn er verschillende ritten en competities. Al met al zijn nieuwe inzichten en meer paardenverkeer de belangrijkste redenen het beleid ten aanzien van vaccinaties aan te scherpen. Het NSIJP heeft er in 2007 voor gekozen om de regels van de FEIF (International Federation of Icelandic Horse Associations) te volgen en geen onderscheid te maken tussen wedstrijden in Nederland en internationale wedstrijden. De regels hebben we kort samengevat in het kader, ze zijn dus mogelijk niet volledig: de regels zoals ze op de FEIF website staan zijn bepalend! Deze regels kan je vinden als je de volgende link volgt: www.feif.org/files/documents/Vaccination%20rules%202016.pdf

Verder zijn er talloze voorbeelden op internet te vinden van vragen omtrent het al dan niet geldig zijn van vaccinaties. Let wel: ook deze moet je toetsen aan de regels op de FEIF-website. Dus niet: dit las ik op internet en dus mag het.....Overigens mogen in Nederland organisatoren van evenementen die niet onder de NSIJP vlag georganiseerd worden, in principe zelf hun vaccinatie-regels bepalen. Ook zij stellen (strengere) eisen, zij willen ook niet het risico willen lopen deelnemers met een ziek paard deel te laten nemen..

Toekomst.

Een paard bouwt met regelmatige vaccinaties telkens een bepaalde mate van immunitet op tegen influenza.

Het vaccin verschilt doorgaans elk jaar, afhankelijk van het influenzavirus, dat rondgaat. Dit is vergelijkbaar met de griepvaccinatie bij mensen. Gevaar voor je paard is er in principe niet. Maar dat is geen reden om niet kritisch naar het vaccineren te kijken. Bij honden en katten hoeft tegenwoordig niet altijd standaard gevaccineerd te worden. Daar kan eerst de hoeveelheid antistoffen in het bloed tegen bepaalde ziekten (de zogenaamde titer) onderzocht worden. Aan de hand van de uitslagen wordt besloten wel of niet te vaccineren en tegen welke ziekten. Het titeren is nog in de beginfase en wordt dus niet in alle situaties geaccepteerd. Maar de ontwikkeling is er: Van standaard vaccinaties (met dezelfde cocktail) gaat men zoveel mogelijk over naar een vaccinatieschema op maat. Voor paarden is dit nog niet aan de orde, maar het zou natuurlijk wel een vooruitgang zijn: minder vaccineren en meer beschermen!

De regels samengevat:

Kijk voor de officiële regels: <https://www.feif.org/files/documents/Vaccination%20rules%202016.pdf>

Bescherm niet alleen je eigen paard, maar ook de paarden waarmee het in contact komt.

Opmerkingen:

- Die 7 dagen worden geteld vanaf je vaccinatiedatum tot de eerste dag van de wedstrijd óf de dag van jouw komst op het terrein, als die eerder is!
- Het is verstandig om je paard een dag na de vaccinatie niet te zwaar te laten werken.
- Als je van plan bent om in Duitsland (IPZV) wedstrijden te gaan rijden: zij hebben een afwijkende aantal dagen voor de periode tussen de eerste en de tweede basisvaccinatie. Die zijn wel in te passen, maar je moet het wel weten. Kijk daarvoor op hun website (IPZV.DE)

En dan nog een tip: als je een vaccinatie begin maart laat geven, kun je tot eind september een wedstrijd rijden zonder een tweede vaccinatie te hoeven geven. Let wel goed op de datum!

vaccinatie	Paarden geboren vóór 1-1-2005	Paarden geboren na 1-1-2005
basisvaccinatie	Twee vaccinaties met min. 21 en max. 92 dagen ertussen, uitgevoerd voor 1-1-2005	Twee vaccinaties met min. 21 en max. 92 dagen ertussen
Eerste herhalingsvaccinatie	Binnen 12 maanden	Binnen 7 maanden na de 2 ^e basisvaccinatie
Vervolgvaccinatie	Binnen 12 maanden	Binnen 12 maanden
Wedstrijd/Evenement	Laatste vaccinatie niet ouder dan 6 maanden en 21 dagen en niet jonger dan 7 dagen vóór het evenement	Laatste vaccinatie niet ouder dan 6 maanden en 21 dagen en niet jonger dan 7 dagen vóór het evenement

Gezondheidscheck van paard uit IJsland bij aankomst op wk wedstrijd terrein.
foto: Jacco Suijkerbuijk